

Přílohy

Příloha č. 1 – Ukázka rozhovoru

1. Slyšela jste někdy o genderově neutrálních mateřských školách?

Učitelka č. 3 – Ne, neslyšela.

Co si pod tímto stylem výchovy a vzdělávání představíte?

Učitelka č. 3 – No... Já bych si asi představila něco na ten způsob, že se tam vzdělávají děti jako různých národností.

2. Proč si myslíte, že ve Švédsku vznikla ze strany veřejnosti (rodičů) poptávka po genderově neutrálních mateřských školách?

Učitelka č. 3 – No, tak možná z toho důvodu, že pak třeba v dospělosti se tam právě vyskytují tady tyhle problémy. Že někdo se narodí jako kluk, ale vlastně se cítí na holku. Tak aby se třeba předešlo nějakým psychickým problémům, tak už je tak berou jakopřirozeně od mala. Nebo možná bych řekla, že si třeba i rodiče sami něčím takovým procházeli, bylo to pro ně náročný...

3. Myslíte si, že čeští rodiče by mohli chtít něco podobného? Proč ano/ne.

Učitelka č. 3 – Asi upřímně bych řekla, že si myslím, že Češi nejsou v tomhle úplně tak pokročilí, že kdy se někdo takový našel, tak by to byla asi menšina. Myslím si, že spíš asi jsou tady takový určitý předsudky vůči tady tomu.

4. Setkala jste se s nějakými takovými rodiči?

Učitelka č. 3 – Ty jo... Vůbec.

5. Když se vrátíme k fungování běžných českých mateřských škol, se kterými máte zkušenost Vy, dokázala byste popsat, zda a případně jaké děláme v českých mateřských školách rozdíly ve výchově a vzdělávání mezi chlapci a dívkami?

Učitelka č. 3 – No, asi když to vezmu i trošku na sebe, tak mám tendenci být na ty kluky přísnější. Nevím, proč to tak jako má člověk v sobě nastavený, že jako potřebujou ráznější ruku. A vlastně je fakt, že to tak jako není. Myslím si, že jsme na ně jako přísnější na ty kluky než na holky. Že přece jen ty holky vnímáme jako takový jemnější, křehčí, jo... Tak na ně reagujeme asi víc jako s citem než na ty kluky.

6. Dokázala byste vyjmenovat rozdíly, které děláte Vy sama – ať už vědomě či nevědomě?

Učitelka č. 3 - Zodpovězeno v otázce č. 5

7. a) **Myslíte si, že zohledňovat gender dítěte ve výchovně - vzdělávacím procesu je záležitost, která by se měla řešit v MŠ? Proč ano/ne.**

Učitelka č. 3 – *No, já vím, že jako to slyším dneska poprvé, tak mi to přijde takový strašně zvláštní. Jak má člověk zažitýho něco, tak jako neumím si to úplně představit. A trochu mám obavy, já nevím, jestli na to ty děti nejsou moc malý, jestli by pak spíš jako v tom neměly takový nepořádek, kdo jako vlastně jsou.*

- b) **Kdybyste měla rozhodnout na škále od 1 do 5 o důležitosti vnesení tohoto tématu do českých MŠ (kde 1 znamená velmi nízká důležitost, a 5 velmi vysoká důležitost), jak byste bodovala.**

Učitelka č. 3 – *Tak možná 2 bych dala.*

8. **Ted' Vám přečtu určité situace z prostředí běžných školek a poprosím Vás, abyste opět na škále 1-5 vyjádřila, do jaké míry je podle Vás toto tvrzení pravdivé pro Vaši MŠ.**

Po Vašem bodovém ohodnocení, poprosím o zdůvodnění Vaší volby.

1 nikdy se nestává - tedy nepravdivé, 5 stává se pravidelně – tedy pravdivé.

- a) **Je potřeba uklidit hračky. Paní učitelka požádá spíše dívku než chlapce.**

Učitelka č. 3 – *Tak to dám 1. To ne. Oslovujeme všechny, většinou spíš jako... Zrovna unás my máme klučičí třídu, takže zrovna ty poslední dva dny tam mám jen dvě holčičky a spíš jako, ne že bych je dělila na holky – kluky, tak se snažím brát ty starší, aby ti nejstarší šli pomoci těm mladším, protože většinou ti mají problém. Takže spíš než abych je dělila na holky – kluky, tak je dělím na ty mladší a starší.*

- b) **Paní učitelka nabízí ke hře aktivitu, která náleží k genderovému řádu daného dítěte – tedy klučičí hračku pro chlapce, holčičí hračku pro dívku.**

Učitelka č. 3 – *Jo, tak to bych dala asi určitě 4. Jako máme spoustu hraček, který jsou takový jako neutrální, který nabízíme. Ale když už pak ani jedno z toho, tak jo, nabídla bych klukovi autíčko a holčičkám kočárek, panenku. Jo.*

- c) **Paní učitelka dává novým dětem značky podle toho, zda působí jako dívčí (tulipán, srdíčko, kočárek,...) či chlapecké (auto, loďka, pejsek,...).**

Učitelka č. 3 – *Tam bych dala asi 3. Je to tak jako půl na půl. Některý značky jsou vyloženě, že má kluk klučičí, holka holčičí. Ale pak je tam i spousta značek právě taková jako neutrální. Jako třeba máme tam pejska, nebo chobotničku. Asi 3 bych dala.*

- d) Paní učitelka při četbě knih využívají hlavně klasické pohádky, které ovšem nejsou genderově vyvážené. Ve většině těchto pohádek figuruje silný princ (či chlapec, který vymýšlí neplechy a zlobí) a jemná princezna, která potřebuje zachránit (či dívka, která je hodná, stará se o panenky a chlapce přesvědčuje, aby se choval hezky).

Učitelka č. 3 – To bude asi taky tak půl na půl. 3 bych dala. My nečteme vyloženě jenom tradiční pohádky, snažíme se hodně, aby si ty děti nosily i svoje knížky z domu. A máme spoustu jako knížek ty, co nově vyšly. Třeba... Ani tam nejsou úplně hlavními představiteli děti (lidi), ale jsou to třeba zvířata.

- e) Paní učitelka má menší toleranci pro vyjadřování citů a emocí (např. pláč, velký smutek, stesk po rodičích) u chlapců než u dívek.

Učitelka č. 3 – Řekla bych, že ne. Ale jako... Asi ne, asi bych dala 1. V tomhle se snažíme být ke všem stejný.

- f) Paní učitelka oceňuje úspěch stejného rozsahu jinak u dívky (kde je úspěch očekáván automaticky) a jinak u chlapce (kde je úspěch oceněn výrazněji).

Učitelka č. 3 – U nás tím, že tak jako máme převážně klučičí třídu, tak je to takový jiný. Kdybych byla jako ve víc smíšený třídě, tak je to tako o něčem jiným. Ale takhle si myslím, že ne. Že fakt jako se snažíme všechny. Spíš ty kluci tam jsou šikovnější a je třeba větší úspěch, když se to povede nějaký holčičce. Ale myslím si, že v tomhle je jako chválíme asi stejně všechny. Že tam jako fakt rozdíl nedělám.

9. Byla byste ochotná pracovat v genderově neutrální mateřské škole? Pokud ano, za jakých podmínek? Pokud ne, zdůvodněte prosím toto rozhodnutí.

Učitelka č. 3 – Jako je to zajímavý. Na jednu stranu by mě to asi zajímalo, asi si to umím představit, ale musela bych o tom vědět mnohem víc. Jako možná slyšet i víc osobních příběhů, abych tomu tak jako dokázala víc pochopit. Asi abych měla větší pochopení pro ně jako... Co třeba pociťujou, nebo k čemu to může být dobrý. Kdybych tam asi měla nějaký jako takhle smysl, tak jo. Ale určitě by to byl jako nezvyk. Bylo by to určitě něco jinýho než prostě běžný.